

IVAN VIDOVIĆ

IVAN VIDOVIĆ

**Rama
Rujan 2005.**

Razgovor je snimljen, snimka se vodi pod oznakom

**vidovic
7,21 MB
trajanje 22:34**

Razgovor je vođen u Prozor Rama

Dobar dan gospodine Vidoviću.

Dobar dan.

Mi smo dio tima obrane generala Praljka, razgovarali bismo s Vama o vašim saznanjima, neposrednim saznanjima i kontaktima sa generalom Praljkom tijekom 1992. i 1993. godine. Molili bi Vas da nam o Vašim saznanjima neposrednim, dakle onom što ste Vi vidjeli i čuli kažete prema Vašem sada najboljem saznanju i sjećanju. Za početak bih Vas molila da nam kažete Vaše ime i prezime, godinu rođenja.

Vidović Ivan.

Kada ste rođeni ?

05.09.1944.

Vidović Ivan

Gdje ?

Jurići, općina Prozor.

Sad ste umirovljenik ili još uvijek radite ?

U mirovini sam sad.

E sad, Vi ste cijelo vrijeme i 1992. i 1993. živjeli na ovom području ?

Ovdje, na području Prozora Rame ?

Vidović Ivan

Jesam. Radio sam u Austriji, onda kada se je zaratilo vratio sam se. Kada su bili prvi sukobi. Bio sam kod kuće, kao, eto u vojsci.

Jeste li bili angažirani ?

Jesam.

Jeste li se sami javili ili Vas je mobilizirala općina ?

Pa sam se sam javio, jer su istjerali ženu i djecu i tako to sam se ja vratio da vidim i ostao. Vratio mi se i stariji sin, onda sam ja mislio da sam ja sposobniji pa je on otišao raditi, a ja ostao. I tako sam bio dvije godine.

U ?

U vojsci.

To je bila domobranska jedinica ili neka... ?

Domobranska jedinica.

To znači da ste bili baš ovdje na području grada Prozora ?

Baš Jurića, selo.

Sela Jurića !?

Da. Najviše sam bio.

Kidović Ivan

I kako je bila organizirana obrana u selu Jurići ? Kako ste to organizirali ?

Pa eto, organiziralo nas pet, šest, nekad nas je bilo i desetak. Ali teško je bilo. Nije to bilo baš lako.

A recite, u Jurićima je li bilo sukoba već u 1992. godini, je li bilo nekakvih fizičkih sukoba između...?

Pa ne znam ti ja datuma, je napali su prvi put, tada sam se ja vratio u Juriće.

Kada je bilo napad JNA ili ... ? Je li se možete sjetiti koji rat je to bio ?

Pa to je eto muslimanski rat i naš. Mislim, Muslimani i Hrvati.

Kada su Muslimani i Hrvati zaratili ?

Da, ja sam tada došao.

I što ste zatekli ? Dolazite iz Njemačke i što ste zatekli ?

Iz Austrije.

Iz Austrije.

Pa zatekao sam ženu i djecu u Prozoru. I njih kad sam vidio, tu smo bili nekoliko dana. Onda samo se drugi put vratili, drugi dan zapravo u Juriće. I tako smo se pomalo organizirali da držimo stražu i da tu. I tu smo ostali do, dvije godine, od 1992. do 1993.

Ivan Vidović

A je li nam možete malo opisati kakva je bila situacija ? Rekli ste, teško je bilo ? Je li nam možete opisati što je bilo teško, je li bilo sukoba, je li bilo ranjenih ?

Drugi je put kada su, kada sam ja bio ranjen na Srce Isusovo, ne znam koji je bio datum, je li 18., Srce Isusovo što je u šestom mjesecu. Spremali smo se k misi u Prozor, i tada su napali Muslimani, muslimanska vojska. Tada su poginula dvojica vojnika i jedan civil, ženska, dijete i ja sam tada bio ranjen.

A gdje ste bili kada su zapucali na Vas ?

Ja sam taman bio u kući.

Gdje u kući ?

Pa ovdje.

A ovo dijete ?

A to je dijete iz ove kuće.

Znači, na kuće su pucali ?

Da. I ušli u kuću.

Ušli su u kuću ?

Na kauču ubili tu Marinu i Jozu. To je zaprašilo da ti ne možeš ostati. Ja sam izišao i tako sam možda za 10 minuta, i prije, bio ranjen. I onda mi je taj mali

Ivan Vidović

sin ostao. „Šuti, nemoj kazivat da sam ranjen, da se on ne bi pomeo!“. I tako je on to nekoliko branio, zbilja, to je bilo sasulo da ti to ne možeš. Jer nisam je baš bio u pravom ratu, da sam ja to. Inače, ja sam i miran čovjek, nisam ja baš bio za rata, ali eto da spasim čeljad. I onda su mene ranili i nisam ja mogao dalje više. I onda su me iznijeli dole kroz prozor, na ljestve i oni me držali, jer ne mogu na vrata kad puca. Ne mogu me iznijet. Toliko je to tako bilo. I onda su me prebacili sa autom, drugi vojnik, u Ramu i ostao sam tu 15 dana. I onda se vratio i bio do jeseni, dok sam malo ozdravio. Pa viču: „Svi ljudi idu radit, zašto ti ne bi, izgubiti ćeš i papire i sve. !“. Ja izgubio, ne izgubio, ja se neću vraćati, pa dokle... Onda sam otišao druge godine. I tako je to, smo bili tu.

Jeste li vidjeli kroz to vrijeme nekada generala Praljka ?

Pa, jesam, on je tada, između toga...

Između čega ?

Između prvog napada i drugoga.

Muslimanskog ili... ?

Muslimanskog. Kažu: „Praljak je pozvao bar iz sela po dva čovjeka koja su malo ozbiljnija. Bit će konferencija, sjednica u Prozoru u motelu.“. I tako su mene poslali. Ima nas 9.

Vi ste išli iz Jurića ?

Da. *Vidović Jurica*

Iz kojih još sela su došli ljudi ?

Pa bilo je, bilo je, ja mislim bar stotinjak ljudi tu.

Jesu to bili samo Hrvati ili je bilo i Muslimana ?

Pa sad, Muslimana ja ne znam da je bilo puno, samo prije s Muslimanima je bio neki sukob, uglavnom je on radi toga pozvao.

Q Dobro, zbog sukoba s Muslimanima Vas je pozvao ? Starješine sela ?

Da. To su neki mladi momci naši i njihovi, valjda, u kafiću, ne znam ja, na cesti, ja samo, uglavnom da je on ružio naše. Vikao: „Nemojte ljudi tako raditi ! Trebate smirivati, evo i ovim ćemo ljudima, ovim momcima trebamo kazati, koji su malo ozbiljniji da kažu da to može proći bez toga. I nemojte takve, neke glupe stvari raditi ! I eto, ako ste vi za to, netko je silan, ja ću biti ovdje dok ovo održim i onda ću biti u komandi jedno sat vremena. Tko se hoće tući neka se dođe gore tući ! Nemojte takve glupe stvari raditi ! Možemo proći mirnije ! I vi ostali, nema veze, imao čin ne imao, možete ljudima svojim ispričati, to se može proći mirnije !“. I tako smo mi tu ostali i došli kući.

I što, jeste probali smirivati situaciju nakon toga ?

Pa jesmo, jesmo. Koliko se moglo dogovarati, dogovarali smo se. Odozgo, iz Hera su dolazili, ima tu voda, korito, studenac jedno sto metara, sto pedeset od naše kuće, i oni su došli odozgo, a mi odozdo. Pregovarali smo, pa dolazili su oni i ovdje pregovarati. Dolazili su ovdje iz Prozora pregovarati. I kada bi bio UNPROFOR, govorili da se to može proći mirnije. A Praljak je bio zbilja, zbilja za mir. Ja sam čuo za njega prije, a sada sam imao pravi kontakt sa njim.

Ivan Vidović

Baš ono neposredno ?

Baš, baš.

Uživo ?

Sjedio uživo. Bar 3,4 metra od mene, drugi stol. Tako je savjetovao ljude da to smiruju.

Jesu li ljudi poslušali Praljka, jesu li mu vjerovali ?

Pa jesu, jesu. Stariji ljudi, bilo je svakakvih ljudi, svih godina. Ali stariji ljudi koji su ozbiljniji, razumiješ, on je pozvao. Došlo je svega, isto k misi. Ima ih i vjernika i nevjernika, Bože moj. Ali on je rekao: „Ljudi moji gledajte, pa ne mogu ni ja sam ! Možemo proći i bez većih sukoba !“. Da se to smiruje, da se smiruje stanje.

Je li bilo i mladih ljudi ?

Je, je.

A ovo kad ste rekli da je rekao: „...bit ću sat vremena gore...“, koga je pozvao mlade ili ... neodređeno ?

On je to, tko je to bio silan, da li bio mladi ili stariji, onda brate, pravo, u ona doba nisi se smio njemu ni natjerat, onako bradat, velik, kljukat, ona sabljica visi...

Ivan Vidović

Je li to on pitao, je li on to rekao zbog toga što je u dvorani netko pokazao da se ne slaže s time što...?

Ne, nego što su se prije sukobili, bez išta, kaže: „Vi ste radili to bez išta !“. Isto kao kada se čovjek i žena posvađaju, i kada se sutra dan razmisli, što smo radili, nismo ništa radili. Razumiješ, gluposti su se stvarale i on je to htio smiriti.

Htio je da se ne dešavaju...?

Da se ne dešava bez ikakve veze. Eto, prvi put je bilo, pa bilo, ali mora se, mora se polako, dogovorom. On je tako radio.

Što su ljudi mislili kada su to čuli, ovako od njega, da li su to razumjeli ?

Pa, jedni jesu, ja sam opet od nekih momčića čuo, kažu: „Pa što ne bi i otišli gore ?“. Nitko se nije otišao gore tući. Ali on je to, jadan, smirivao, eto kao da bi na sebi, da ne bi se Muslimani i Hrvati između sebe džabe to čačkali, razumiješ.

Je li se ljutio ?

Tko?

Praljak, tada.

Pa, onako je oštro govorio, ovako oštro kao ja sada, dobro je malo oštrije kada je vikao: „Ja ću biti gore sat u komandi, tko se hoće tući, neka se potuče !“, sad je li s njime ili s nekim drugim, da li je on imao nekoga iza leđa ja to ne znam.

Je li on nekoga pozvao da dođe gore ?

Ivan Vidović

Imenom nije, nego te siledžije.

E, tako.

Siledžije, koje su prije, u kafiću neki se posvade i netko mora smirivati, policija ili... E, tako je on radio.

Je li bilo tih, siledžija ?

Ljudi i popiju malo. Bilo je, nije tu da nije bilo. I onda je on to pozvao ozbiljnije ljude, i onda su to ljudi pametniji, isto kao kad ti fratar priča, on je učen čovjek, nemoj tako, to te ne vodi dobrom. Razumiješ, on je to...

Jesu to, ovi stariji ljudi, jeste vi svi bili angažirani u vojsci, jeste li se mogli smatrati vojnicima HVO-a ili ste vi bili domobrani ?

Pa kao HVO i domobrani. Većinom, ja nikud nisam išao iz Jurića.

Vi niste išli na crte obrane, ove okolo Rame ?

Ne, ovi stariji nisu. Nisu nas tjerali. A i mi nismo tražili. Mi smo, eto tako.

A je li u Jurićima bilo kakvih sukoba između Hrvata i Muslimana tada ? Je li bio Muslimana uopće u Jurićima ?

Nije, tu je 9 domaćinstava bilo i tu su sami Hrvati bili.

A susjedno selo ?

Ivan Vidović

A susjedno selo, gore Here, tamo su Muslimani, tu nema katolika, Hrvata. Čitavo muslimansko selo.

A kako ste se sa Herama nosili ?

Oni su, to je bilo odjednom, baš odjednom, ja ne znam. Mi smo s njima prije rata bili dobri.

A recite, možete po prilici reći kada ste to došli iz Austrije, ovdje ? Je li to sa Praljkom bilo prije nego što ste bili ranjeni ili poslije ?

Prije, prije. Poslije sam ja ranjen bio. To je u početku rata bilo, skoro.

Znači, to je bilo...?

Samo prvi je sukob bio u Prozoru i u Jurićima, a poslije je drugi.

Je li to bilo poslije prvog sukoba ?

Poslije prvog sukoba.

Znači, deseti mjesec 1992.

On je zvao, u Prozoru to je bilo, i on je smirivao, ljude sa svih strana zovnuo, koji se, nema veze, da ispričaju toj vojsci što treba raditi. Da ne treba dalje plamtiti rat, dolijevati ulje na vatru. I on je tako rekao, ispričao, pa svi ozbiljni ljudi su ga shvatili kao, mislim pametnog čovjeka, kulturnog.

Vidović Ivan

A jeste ga poslije ikad vidjeli ?

Jesam, po Prozoru.

Po Prozoru ?

Da. Dolazio je nekad, sad se ne sjećam, ali nisam puno puta ga vidio. Ne mogu reći da sam sa njim pio piće kad nisam.

○ **Da, da. Pitam jeste li ga vidjeli da je bio, da je dolazio ?**

Da.

A možete li nešto reći o tome je li u Vašim Jurićima bilo nekih izbjeglica ili ste samo Vi bili u selu ?

Pa tada smo samo mi bili. I nekad bi pomoć došla sa strane, vojska, držati stražu i tako.

○ **A kao ste vi, kada ste držali stražu, čime ste bili naoružani ?**

Pa, puškama.

Tko vam je do, to ste vlastite ili ste dobili ?

Ne vlastite, dobili smo puške.

Dobili ste puške.

Vidović Ivan

Nisam imao ni lovačke. Dobili. Kada sam se ja vratio, svatko je dobio pušku i municiju i tako, po koju bombicu.

A je li, kad su počele te straže, kada ste stražarili je li već bilo sukoba sa Muslimanima ili je... ?

Je, kažem ti, kada su prvi put ovo...

Koje to, kad ste Vi došli ? Kad ste Vi došli, već je s Muslimanima počeo sukob ?

Već je, već je odrađen. Svi su pobjegli iz sela, uglavnom. Oni su, tako, napali, mislim, najviše, koliko je bilo, ta 3,4 vojnika neka i to je sve pobjeglo, žene i djeca i onda pogodili su, htjeli su zapalit nešto, jedna štala izgorjela i plastovi, kuća, eto malo porazbijali, poslije je ona druga izgorjela. I to je tada bilo. Ja kada sam to čuo onda sam se vratio. Kako se neću vratiti !?

Naravno.

A mislim, i zbog žene i djece, voliš i ženu, još sam onda bio i mlađi, ha ha.

Pa naravno.

I djeca. Još je to teže kada čuješ u tuđem svijetu, razumiješ. To mi je bilo još gore. A bilo je grdno. Baba je ubijena onda kada sam ja ranjen bio.

To u kući onda ?

U svojoj kući, moja baba, moja mama, djeca su je zvala baba.

Ivan Vidović

Vaša mama je ubijena ?

Da, tada.

I to od Muslimana ?

Da, i onda su mene tada prebacili u Ramu.

U bolnicu tamo ?

Da. I drugi vojnik je mene volio odbaciti, da se makne od tamo, to tuče, ne možeš ti zastat. Baš mi je žena vikala, kaže: „Nemojte ga nositi, da svi izginete zbog jednog čovjeka !“. Tada me je uvrijedila.

Vi ste došli odavde u Ramu u bolnicu. Koliko dugo ste bili ?

Ne odavde, nego ja sam bio u Jurićima.

Koliko dugo ste bili u Rami u bolnici ?

15 dana, 20.

Jesu li se tada samo Hrvati liječili ili je bilo i Muslimana koji su se liječili ?

Bilo je i Muslimana.

Znači, Vi kada ste došli, nakon toga što Vam se dogodilo, nakon te tragedije, bili ste u bolnici zajedno s Muslimanima ?

Ivan Vidović

Da. Ja se sjećam ove jedne, i sad je viđam, poginuo joj je brat, došao je Musliman, kaže: „Nemojte mene da ga ja liječim!“. Zato znam da su bili i Muslimani. Kaže: „Ja ga ne mogu liječiti!“. Valjda je od njih poginuo.

Ali je dobio taj Musliman pomoć ?

Da, da. Pomoć je dobio. Valjda je bio teže, tu je dobio prvu pomoć, pa je otišao za Split.

Za Split je išao ?

Da.

I tih 15 dana ste vi susretali tamo i Muslimane ?

Jesam. Nije to bilo, ako si ranjen neće te nitko. Tako je valjda bila ta komanda.

Znači, pomoć je išla svima jednako ?

Svima jednako. E sad je li bilo tamo navade što je ta rekla, hoće druga ako neće ona.

Zato sam Vas i pitala, njemu je ipak pružena pomoć ?

Jeste, kako nije pružena pomoć, otišao je i u Split sa helikopterom, prebačen.

Do Splita helikopterom je prebačen ?

Ivan Vidović

Da.

Kako Vi to znate ?

Pa, pričali su. Kažu: „Evo rat s Muslimanima, a evo i njih... !“, dobro jedni protiv, jedni za, znaš kako ti je. Već sam drugi dan u bolnici ja mogao pričat, nisam baš da ću umrijeti. Je, bilo je opasno.

Da, bilo je opasno.

I opet žena kaže nemojte ga nosit ! Ali kada smo mi bježali sa autom, praše po autu meci !

A gdje su Jurići selo ?

Pa ima jedno 10 kilometara, pravo prema Uzdolu.

A prema Uzdolu je to ?

Da. Odavde Vide, Jurići, Here i Uzdol. Ovim gornjim putem. Dobro je, što se tiče, nema nikakve, to se je zavadilo k'o bračni parovi, Muslimani i Hrvati. Ja to mogu znati. Jer su surađivali skupa, nije bilo neke mržnje, to je ispalo odjednom. Pojavilo se, mi se začudili u Austriji.

A jeste Vi kada ste iz Austrije došli, ovdje vidjeli da se u Prozoru i ovim okolnim mjestima nalaze neki drugi ljudi, koji nekad nisu bili ovdje, prije rata živjeli ? Jeste vidjeli da su neke izbjeglice došle, da se tu povećao broj stanovništva ?

Ivan Vidović

Pa jesam.

Da se promijenio sastav, da su došli novi ljudi ?

Da. Odozdo od Konjica, od Uskoplja, pa Travnika, bilo je ljudi sa strane dosta.

Došlo je, je li ?

Da. Pa dobro eto, još bih ispričao, mi smo se vraćali iz Jurića, vraćali se i dolazili, jer mi smo baš i krave ovdje dotjerali i sada viču: „Kakve su ovo izbjeglice, isto Gadafi, kada je doveo devu, neće mlijeka nego od svoje deve, kako su imali kad krave potjerati !?“. Ali, mi smo se poslije vraćali. To je bilo jednom, pobjegao si, i onda je vojska držala, i tako je to bilo. Nisu oni to od neprijateljstva, kada neće nego svoga mlijeka. E tako, rat je bio, bio, što ga je bilo, bilo.

Dakle, ovo je bio jedini susret Vas sa Praljkom ? To kada je on htio vas pomiriti, da spriječi sukobe ?

To je bila jedna prava sjednica. Uglavnom, što se tiče njega, ja nisam više išao.

A tko Vam je rekao da dođete u motel ?

Pa naši, ovi što su dovlačili hranu, što su bili malo glavni, oficirčići. Jer on je poručio ozbiljniji ljudi da dođu, ne tko je komandir.

Dobro.

Ivan Vidović

IVAN VIDOVIĆ

I mi nismo znali što će on nama reći. Uglavnom, on je nam ispričao lijepo, pametno, kao fratar.

Dobro, gospodine Vidović, hvala Vam na Vašem razgovoru.

Živjeli i hvala i Vama.

Isključujem.

Rujan 2005. godine, Ljubuški

Vidović Ivan

Ja, niže potpisani/a, na traženje obrane gospodina Slobodana Praljka, izjavljujem da sam voljan/na dati izjavu o događajima u kojima sam sudjelovao/la, a vezani su za razna zbivanja u Republici Hrvatskoj.

Upozoren/a sam da moram govoriti istinu i da neistinita izjava predstavlja kazneno djelo po zakonima Republike Hrvatske i po pravilima ICTY-a, te izjavljujem da to u potpunosti razumijem te da ću sve opisati istinito i točno po svom najboljem znanju i vjerovanju.

Po potrebi spreman/na sam o niže opisanim događajima i osobno svjedočiti pred vijećem ICTY-a u Hagu, bilo direktno bilo putem video linka.

Izjavu sam pažljivo pročitao/la nakon što je sastavljena u formi zapisnika.

Zapisnik vlastoručno potpisujem u znak suglasnosti sa sadržajem Izjave, a svoj ću potpis ovjeriti kod javnog bilježnika, ako se za to ukaže potreba.

Radović Marko

Ja, niže potpisani, svoju izjavu sam dao u dobroj volji a na traženje obrane
gospodina Slobodana Praljka. Izjava se odnosi na moje sudjelovanje i
spoznaje o ratnim događanjima u Republici Hrvatskoj i Republici Bosni i
Hercegovini.

Suglasan sam s javnom upotrebom izjave u svrhu dokazivanja činjenica i
istine o spomenutim događanjima.

Vidović Juraj